

Spája nás profesionálny prístup

České a slovenské statistice šéfuju ženy. Na otázky, čo majú spoločného, odpovedá **Ludmila Benkovičová**, predsedkyňa slovenského statistického úradu.

Považujete za výhodu, že v čele obou statistických úradů stojí ženy?

Je faktom, že v slovenskej, ale i českej spoločnosti sa výkon vysokých riadiacich funkcií spája predovšetkým s mužmi. Osobne však nepovažujem pohlavie za určujúci determinátor pre výkon funkcie. V histórii slovenskej štatistiky je to však po prvýkrát, čo na jej čele stojí žena. A to napriek skutočnosti, že štatistika sa postupne stala oblasťou pracovnej realizácie predovšetkým žien, post predsedu, ale aj iné vysoké pozície v riadení úradu, zostávali doménou mužov. Ak sú teda v rovnakom čase v dvoch susedných a blízky štátoch pri „kormidle“ štatistiky ženy, snáď možno hovoriť o zmene trendu, o tom, že aj v riadení štatistických inštitúcií a národných štatistických systémov môžu byť ženy a muži rovnocennými partnermi.

V čem jsou vaše zájmy shodné?

Zvyšovať dôveru odbornej i laickej verejnosti v nezávislosť štatistiky, a to profesnú i politickú, zvyšovať odbornú kompetentnosť štatistickej komunity a kvalitu jej výstupov. V oblasti samotnej štatistiky je ťažisko-

Štatistický úrad Slovenskej republiky sa nachádza neďaleko centra Bratislavy.

vým problémom predovšetkým otázka kvality štatistických produktov – kvality údajov získaných štatistickými zisťovaniami, ale i kvality diseminovaných výstupov. Obidve naše inštitúcie majú rovnakú povinnosť – poskytovať zákazníkom štatistické informácie a dáta, ktoré sú včasné, relevantné, presné a spoľahlivé. Európsky kódex pre štatistiku, ktorým sa riadime, vyžaduje, aby spĺňali aj kritéria koherentnosti a porovnateľnosti. Zároveň by to mali byť informácie a štatistické údaje, ktoré sú jasné a zrozumiteľné nielen pre úzky okruh štatistikov pracujúcich v určitej sfére, ale aj pre širšiu odbornú i zainteresovanú verejnosť.

Co považujete obě za obzvlášť důležité?

Znižovanie záťaže reportujúcich jednotiek, kontinuálny rast možností elektronického zberu údajov, vyrovnávanie sa s redukciami finančných zdrojov na štatistické programy zisťovania a celý rad ďalších. Za osobitne dôležitú výzvu pre obidve inštitúcie považujem plnú integráciu v európskom štatistickom systéme, aktívnu participáciu nielen na štatistických zisťovaniach daných európskou legislatívou, ale aj na strategickom rozhodovaní o budúcnosti štatistiky, o smerovaní európskeho a svetového štatistického sveta. V tomto úsilí sú aktivity ČSÚ pre našu inštitúciu podnetom a inšpiráciou.

Sdílitte s předsedkyni ČSÚ Ivou Ritscheovou nějakou společnou vizi?

Nikdy som s pani predsedkyňou akúsi explicitne spoločnú víziu nehladala. To, čo nás prirodzene spája, je vízia profesionálnej, efektívnej a výkonnej štatistickej inštitúcie, inštitúcie, ktorá sa kontinuálne rozvíja, je finančne a materiálne adekvátne zabezpečená a v očiach zákazníkov a verejnosti dôveryhodná. Našou spoločnou úlohou je nájsť a do praxe

zaviesť také mechanizmy rozhodovania, taký súbor inštrumentov a postupov, abysme sa zbytočne nestáli, alebo sa priam nevracali na ceste realizácie tejto vízie.

Naše vztahy jsou nadstandardní

Předsedkyně Českého statistického úřadu **Iva Ritschelová** hovoří o spolupráci se slovenským statistickým úřadem. „Z mého pohledu je nejen oboustranně přínosná, ale i velmi přátelská“, říká.

Když se řekne Češi a Slováci, co se vám vybaví?

Zcela přirozeně si vzpomenu na řadu přátel na Slovensku. Vzápětí se mi vybaví mé mládí spojené se slovenskými televizními pondělky. A pak si s nostalgii vzpomenu na našeho prvního prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka a na rok 1992.

Proč právě na T. G. Masaryka?

Protože řekl: „Češi a Slováci nikdy neuvolní svazek, který vytvořili. Já sám jsem původem Slovák.“

A vidíte, člověk mění a život mění... Přesto věřím, že jsme ten svazek snad tak úplně neuvolnili.

Je to už téměř dvacet let, co se Česko a Slovensko rozdělilo. Jak si na tom naše národy stojí?

Za ta dvě desetiletí se obě společnosti hodně změnily. Každá si našla svou cestu a každá poznala, že expanzi zákonitě střídá recese. Z hlediska statistiky je pak realita následující.

Budova ČSÚ stojí v městské části Strašnice v Praze 10.

Hrubý domácí produkt na obyvatele je nižší na Slovensku, ale dynamičtěji roste. Inflace se pohybuje na srovnatelné úrovni a s nezaměstnaností mají větší problémy naši sousedi. Pokud se týká zahraničního obchodu, tak Slovensko je stejně otevřenou ekonomikou jako my, takže zahraniční obchod je významným prorůstovým faktorem HDP. Pokud bychom zmínili i takový ukazatel, jako je průměrná mzda, tak Češi jsou na tom o něco lépe. Velmi zajímavým ukazatelem je také rozptyl regionálního domácího produktu. Ten nám říká, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými regiony. A je zřejmé, že ekonomické rozdíly mezi slovenskými regiony

jsou sice větší, ale vývoj v Čechách naznačuje, že na rozdíl od evropského průměru disparity mezi našimi regiony rychle rostou.

Jak byste zhodnotila spolupráci mezi ČSÚ a ŠÚ SR?

Jedná se o dlouhodobou, oboustranně přínosnou spolupráci, která je zároveň spoluprací velmi přátelskou, a dovolím si říci, že i nadstandardní.

A to nejen proto, že v čele obou institucí stojí dvě ženy, které si navzájem rozumí. Např. v roce 2010 se uskutečnilo 12 společných akcí, což je v rámci mezinárodních kontaktů ČSÚ naprostou výjimkou.

Řešíme ve statistických úřadech s ohledem na společnou státní historii Čechů a Slováků stejné problémy?

V návaznosti na naši dlouhou společnou historii se setkáváme s obdobnými problémy jak v oblasti odborné, organizační, tak i finanční. Po rozpadu federace jsme společně se slovenskými kolegy přebírali zahraniční zkušenosti důležité pro transformaci národních statistických služeb, např. od francouzského INSEE. Oba naše statistické systémy jsou decentralizované.

To znamená, že koordinaci a část statistických zjišťování zabezpečuje statistický úřad a další část je zabezpečována rezortními pracovišti. Aktuálně jsme ve spolupráci se ŠÚ SR řešili například otázky spojené s projektem desetiletí – Sčítáním lidu – nebo jsme diskutovali naplňování statistických programů EU v podmínkách redukce objemů rozpočtových prostředků. Domnívám se, že naše spolupráce má stále velký potenciál.